

#ΓΤΠ Ομιλία του Υπουργού Γεωργίας στην εκδήλωση για τον Κ. Μάτση

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κύπρος, 25/11/2008 (ΓΤΠ)

Αρ. 4

Τρίτη,

25/11/2008

Ομιλία του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

κ. Μιχάλη Πολυνείκη

στην εκδήλωση για τον ήρωα Κυριάκο Μάτση, στο Τμήμα Γεωργίας
Συμπληρώνονται φέτος 50 χρόνια από τότε που στη νεότερη ιστορία της
πατρίδας μας γράφτηκε μια από τις πιο λαμπρές σελίδες, η ηρωική θυσία
του Σταυραετού του Πενταδακτύλου, του Κυριάκου Μάτση.

Είναι γι' αυτό το λόγο που μαζευτήκαμε σήμερα εδώ, όπως κάθε χρόνο,
μπροστά στην προτομή αυτή, της σεπτής μορφής του ήρωα γεωπόνου, για
να αποτίνουμε τον ελάχιστο φόρο τιμής στον ιδεολόγο, τον οραματιστή,
τον ποιητή, τον αγωνιστή, στο άξιο παλικάρι, που με τη θυσία του, το
φθινοπωρινό εκείνο μεσημέρι της 19ης Νοεμβρίου του 1958, πέρασε για
πάντα στο πάνθεον των αθανάτων της πατρίδας μας.

Η σημερινή μας εκδήλωση είναι μια αναγκαιότητα για όλους εμάς, ώστε
να έρθουμε αντιμέτωποι με το ιστορικό μας παρελθόν και να
αναλογιστούμε το δικό μας χρέος, τις δικές μας υποχρεώσεις απέναντι
όχι μόνο σε αυτούς που έφυγαν ηρωικά, δίνοντας ό,τι πολυτιμότερο
είχαν για τούτο τον τόπο, αλλά και απέναντι στις επερχόμενες γενιές,
στα παιδιά μας και τα εγγόνια μας. Το αγέρωχο και βαθυστόχαστο βλέμμα
του ήρωα που μας κοιτάζει, μας αφυπνίζει, μας αποσπά από τα

καθημερινά, ξαναφέρει στη μνήμη τα ακατάλυτα, τα αιώνια.

Ο Κυριάκος Μάτσης είναι αναμφισβήτητα μια από τις πιο αξιοθαύμαστες φυσιογνωμίες του απελευθερωτικού μας αγώνα. Ήταν μια σπάνια μορφή, ένας ολοκληρωμένος από κάθε άποψη άνθρωπος. Γιος αγροτών, από το Παλαιχώρι, γεννημένος τον Ιανουάριο του 1926, γνώριζε πολύ καλά τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν την εποχή εκείνη. Ταυτόχρονα, μεγαλώνοντας στα χρόνια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, κατά τη διάρκεια του οποίου ο κυπριακός λαός έδωσε σύσσωμος το παρόν του στο πλευρό των συμμάχων για την προάσπιση της ελευθερίας των λαών και την αποτροπή της επικράτησης του φασισμού, με την ελπίδα οι υποσχέσεις των λγγλων για απελευθέρωση από τον αποικιοκρατικό ζυγό και ένωση με την Ελλάδα να γίνουν πραγματικότητα, βίωσε και αυτός, όπως και όλος ο λαός του νησιού μας, την απογοήτευση, αφού οι ελπίδες αυτές διαψεύστηκαν με τη λήξη του πολέμου.

Ο Κυριάκος Μάτσης, αφού τελείωσε το δημοτικό σχολείο στο Παλαιχώρι και το Ελληνικό Γυμνάσιο Αμμοχώστου, φεύγει με υποτροφία της Κυπριακής Αγροτικής Εταιρείας, στις 12 Οκτωβρίου του 1946, για την Ελλάδα, με σκοπό να σπουδάσει στη Γεωπονική Σχολή της Θεσσαλονίκης. Ήταν παιδί αγροτικής οικογένειας, που μοχλούσε και πότιζε καθημερινά με τον ιδρώτα της τη γη της Πιτσιλιάς. Γι' αυτό και ο Κυριάκος αγάπησε τη γη και ήθελε να είναι αφέντες της αυτοί που τη δούλευαν. Η Ελλάδα ήταν, από τα μαθητικά του χρόνια, η Μεγάλη Πατρίδα, όπως την ονόμαζε σε κείμενά του. Η περίοδος που θα ζήσει εκεί ως φοιτητής, είναι για τον Κυριάκο περίοδος στενότητας γνωριμίας με τον ελληνικό χώρο. "Λατρεύω και το τελευταίο λιθαράκι αυτής της χώρας", συνήθιζε

να λέει, εκφράζοντας, επίσης, και σε κείμενά του παρόμοια αισθήματα.

Μετά την αποφοίτησή του από τη Γεωπονική Σχολή Θεσσαλονίκης το 1952, επιστρέφει αμέσως στην Κύπρο και πιάνει δουλειά ως γεωπόνος στο αγρόκτημα του θείου του στα Κούκλια Αμμοχώστου. Πέραν, όμως, από τα καθήκοντά του στο αγρόκτημα, όντας βαθιά ευαισθητοποιημένος για τους ανθρώπους του μόχθου, όργωνε τα γύρω χωριά δίνοντας συμβουλές στους γεωργούς, θέλοντας έτσι να τους μεταδώσει τις επιστημονικές του γνώσεις ώστε με την εφαρμογή τους να δουν καλύτερες μέρες.

Με την έναρξη του αγώνα εντάχθηκε από τους πρώτους στην ΕΟΚΑ με τη "φλόγα της αυτοθυσίας και τη δίψα να επιτελέσει έργο μεγάλο". Το αγρόκτημα όπου εργαζόταν γίνεται κέντρο αγώνα. Με το αυτοκίνητο της δουλειάς του μεταφέρει οπλισμό, βόμβες και πυρομαχικά. Η αυτοθυσία ήταν ταυτόσημη με την αγωνιστική του ύπαρξη. Σύντομα ανέλαβε τη ζωτικής σημασίας θέση του αρχηγού συνδέσμων της ΕΟΚΑ.

Στις 9 Ιανουαρίου του 1956 συλλαμβάνεται από τους λγγλους και οδηγείται στα κρατητήρια της Ομορφίτας για ανάκριση. Γνωρίζουν ότι είναι σημαντικό στέλεχος της Οργάνωσης. Με την παρηρησία που τον διέκρινε, δεν το αρνιέται. Οι διαβόητοι ανακριτές Ρόμπινσον, Μακκάουαν και Χάρρις τον ανακρίνουν, αλλά ο Μάτσης τους μιλά για τις παραδόσεις των Ελλήνων, για τη μοίρα της πονεμένης Ρωμιοσύνης, για το χρέος να αγωνιστεί κανείς για την ελευθερία. Μα δεν μένει μέχρι εκεί. Από ανακρινόμενος μετατρέπεται σε ανακριτή και με αξιοθαύμαστο θάρρος τους ρωτά: "Εσάς ποιος είναι ο ρόλος σας και η αποστολή σας; Γιατί βρίσκεστε σ' ένα τόπο που δεν σας θέλουν; Τι θα κάνατε εσείς αν βρισκόσασταν στη δική μου θέση; Απαντήστε μου!".

Οι συγγονοί ανακριτές δεν περιμένουν τέτοια αξιοπρέπεια και τέτοια πρόκληση. Γι' αυτό θα τον απομονώσουν και θα υποστεί φρικτά βασανιστήρια. Η ψυχή του όμως δεν λυγίζει. Παραμένει γενναίος και ατρόμητος.

Στην Ομορφίτα δέχεται την επίσκεψη του ίδιου του κυβερνήτη της Κύπρου, του Στρατάρχη Χάρτινγκ. Αφού συζητούν το κυπριακό ζήτημα και τον ένοπλο αγώνα που διεξάγεται, ο κυβερνήτης επιχειρεί να τον εξαγοράσει για να γίνει προδότης, με το μυθικό για την εποχή ποσό του μισού εκατομμυρίου λιρών. Ο Κυριάκος Μάτσης σηκώνεται οργισμένος και δίνοντας ένα μάθημα αγωνιστικής αρετής στους βασανιστές του, με θάρρος τους απαντά:

"Ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα, αλλά περί αρετής. Λυπούμαι γιατί με προσβάλατε με την πρότασή σας".

Ο κυβερνήτης αποχώρησε αμέσως. Εκτιμώντας το ήθος του Κυριάκου, έδωσε εντολή να σταματήσουν τα βασανιστήρια και να μεταφερθεί στα κρατητήρια Κοκκινοτριμιθιάς. Στις 13 Σεπτεμβρίου 1956 καταφέρνει να δραπετεύσει και διορίζεται τομεάρχης της επαρχίας Κερύνειας όπου ανέπτυξε πλουσιότατη και πολύπλευρη δράση με αποτέλεσμα να επικηρυχθεί για το ποσό των πέντε χιλιάδων λιρών.

Επιστέγασμα των αγώνων του Κυριάκου Μάτση ήταν όταν μέσα από το κρυσφήγετό του, στο Δίκωμο, βροντοφώναξε στη 1 και 30 το μεσημέρι της 19ης Νοεμβρίου του 1958: "-χι! Δεν παραδίδομαι. Αν θα βγω, θα βγω πυροβολώντας!". Περικυκλωμένος στο κρησφύγετό του δεν είχε άλλη εκλογή παρά να πεθάνει. Ο ίδιος δεν είχε αφήσει στην ψυχή του κανένα ηθικό περιθώριο για εκλογή. Ήταν έτοιμος για το θάνατο. Τον είχε

προβλέπει στα γράμματά του, τον είχε αναλύσει στους φιλοσοφικούς στοχασμούς του, τον είχε με σιγουριά καταγράψει στο ημερολόγιό του, τον είχε τραγουδήσει.

Νντεκα μήνες πριν το πέρασμά του στην αθανασία, γράφει σε επιστολή του στους γονείς του: "Πιστεύουμε ότι κάθε θυσία μας δεν πηγαίνει άδικα και εσείς να είστε περήφανοι για μας. Αν ο καλός Θεός μας επιφυλάσσει την λαμπράν τύχη να δώσωμε τη ζωή μας για την πατρίδα, τότε η χαρά σας πρέπει να είναι απέραντη. Δεν ξέρω αν μπορεί να ονειρευτεί ένας άνθρωπος καλύτερη τύχη από αυτήν. Και δεν μπορώ να σκεφθώ γονείς που να είναι πιο περήφανοι παρά για τα παιδιά τους που έπεσαν για την πατρίδα".

Ευτυχείς όσοι είχαν την τύχη να ζήσουν από κοντά τον Κυριάκο Μάτση. Νναν άνθρωπο καθ' όλα ξεχωριστό, που με την πληθωρική του μορφή, την ακαταμάχητη αγωνιστικότητα, τον αδαμάντινο χαρακτήρα, την εξυπνάδα, τις απαράμιλλες αρετές, μα και την απλότητά του, κατάφερε νΤ αφήσει ανεξίτηλη τη σφραγίδα του στη νεότερη ιστορία του τόπου μας.

Τιμώντας σήμερα τον ήρωα Κυριάκο Μάτση, παίρνουμε παράδειγμα από τον ηρωισμό και τη θυσία του, καθώς και από την προσωπικότητά του με όλες εκείνες τις αρετές και τις αξίες που τόσο πολύ τις έχουμε ανάγκη και εμείς σήμερα για την ευόδωση του αντικατοχικού μας αγώνα. Η θυσία του αποτελεί για μας φάρο αισιοδοξίας και πυξίδα στην προσπάθεια που έχει αναληφθεί για λύτρωση του λαού μας από την κατοχή και τον de facto διαχωρισμό.

Η αγάπη για την πατρίδα, η πίστη στο δίκαιο του αγώνα μας και η αγωνιστική σύνεση αποτελούν τα βασικά εχέγγυα για να πραγματώσουμε

τους πόθους και τα οράματα του λαού μας. Για να μπορέσουμε να επανενώσουμε τη χώρα και το λαό μας, να αποκαταστήσουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες με την εξεύρεση μιας δίκαιης, βιώσιμης και λειτουργικής λύσης. Για να μπορέσουμε να ζήσουμε όλοι μαζί, αρμονικά, σε μια ευρωπαϊκή Κύπρο, επανενωμένη και ελεύθερη, χωρίς ξένους στρατούς, πρόσφυγες, αγνοούμενους και εγκλωβισμένους, κοινή και ευτυχισμένη πατρίδα όλων των κατοίκων της.

Τιμή και δόξα στο ηρωικό παλικάρι, τον Κυριάκο Μάτση, τιμή και δόξα στους ηρωικούς νεκρούς της πατρίδας μας.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

(Λ.Ο.)

ΚΥΠΕ 25/11 14:11

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ - ΑΡΧΕΙΟ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΑΤΣΗ